TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2007. gada 11. janvārī *

Lieta C-384/05

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 14. oktobrī un Tiesā reģistrēts 2005. gada 24. oktobrī, tiesvedībā

Johan Piek

pret

Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] (referents), veicot ceturtās palātas priekšsēdētāja pienākumus, H. N. da Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] un K. Šīmans [*K. Schiemann*], tiesneši,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*], sekretāre M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 14. septembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko iesniedza:

— Pīka [*Piek*] kunga vārdā — A. van Bēks [*A. van Beek*] un G. de Jāhers [*G. de Jager*], advokāti,

— Nīderlandes valdības vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*], M. de Mols [*M. de Mol*] un P. van Ginnekens [*P. van Ginneken*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — E. Cerepa-Lakombe [*H. Tserepa-Lacombe*] un M. van Hēzika [*M. van Heezik*], pārstāves,

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz piena kvotu sistēmu, kas izriet no Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulas (EEK) Nr. 804/68 par piena un piena

produktu tirgus kopīgo organizāciju (OV L 148, 13. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1984. gada 31. marta Regulu (EEK) Nr. 856/84 (OV L 90, 10. lpp.), un no Padomes 1984. gada 31. marta Regulas (EEK) Nr. 857/84, ar ko pieņem vispārīgus noteikumus Regulas Nr. 804/68 5.c pantā minētā maksājuma piemērošanai (OV L 90, 13. lpp.), un — precīzāk — uz Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp Pīka [*Piek*] kungu, piena ražotāju, kurš 1979. gadā saskaņā ar Padomes 1977. gada 17. maija Regulu (EEK) Nr. 1078/77, ar ko ievieš piemaksu sistēmu par piena un piena produktu netirgošanu un piena govju ganāmpulku pārveidošanu (OV L 131, 1. lpp.), ar Lauksaimniecības attīstības un atveseļošanas fondu (*Stichting Ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de Landbouw*) noslēdza līgumu par piena netirgošanu četru gadu laikā (turpmāk tekstā — "*SLOM* līgums"), un *Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij* (Lauksaimniecības, vides un zivsaimniecības ministrija) par atteikumu piešķirt īpašu references daudzumu atbilstoši Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta otrajai daļai.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Piena un piena produktu tirgus kopīgā organizācija tika izveidota ar Regulu Nr. 804/68.

4 Lai novērstu struktūrpārpalikumus, ar Regulu Nr. 1078/77 tika ieviesta piemaksu sistēma par labu lauksaimniekiem, kas pārtrauc savu piena un piena produktu

tirgošanu (netirgošanas piemaksa) vai pārveido savu piena ganāmpulku par gaļas ganāmpulku (pārveidošanas piemaksa). Netirgošanas piemaksa tiek piešķirta pēc pieprasījuma ikvienam ražotājam, kas apņemas vismaz četru gadu laikā nenodot ne pienu, ne piena produktus, kas nāk no viņa saimniecības, par atlīdzību vai bez maksas.

5 Ar Regulu Nr. 856/84 Regulā Nr. 804/68 tika iestarpināts 5.c pants, ar kuru izveido papildmaksājumu par savākto pienu sistēmu un kura 1. punktā ir paredzēts:

"[..]

Maksājumu sistēma īstenojama visos dalībvalstu teritoriju reģionos atbilstoši vienai no šādām metodēm:

Metode A

— Katram piena ražotājam ir jāveic maksājums par tādu piena un/vai piena ekvivalenta daudzumu, ko viņš piegādājis uzpircējam un kas attiecīgajā divpadsmit mēnešu periodā ir pārsniedzis nosakāmo references daudzumu.

[..]"

6 Regulas Nr. 804/68, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 856/84, piemērošanas kārtība tika noteikta Regulā Nr. 857/84.

7 Saskaņā ar Regulas Nr. 857/84 2. panta 1. punktu piena vai piena ekvivalenta references daudzumu nosaka, pamatojoties uz daudzumu, ko ražotājs piegādājis 1981. kalendārajā gadā. Atbilstoši tā paša panta 2. punktam dalībvalstis tomēr var izvēlēties 1982. vai 1983. gadu par references gadu. Nīderlandē par references gadu tika noteikts 1983. gads.

8 Regulas Nr. 857/84 3. pantā ir paredzēts:

"Nosakot 2. pantā minētos references daudzumus un piemērojot A un B metodi, ņem vērā noteiktas īpašas situācijas ar šādiem nosacījumiem:

1) ražotāji, kas saskaņā ar Direktīvu 72/159/EEK pieņēmuši piena ražošanas attīstības plānu, kurš iesniegts pirms 1984. gada 1. marta, var atbilstoši dalībvalsts lēmumam iegūt:

— ja plāns ir īstenošanas procesā — īpašu references daudzumu, kurā ņemti vērā attīstības plānā paredzētie piena un piena produktu daudzumi;

— ja plāns ticis īstenots pēc 1981. gada 1. janvāra — īpašu references daudzumu, kurā ņemti vērā piena un piena produktu daudzumi, ko tie piegādājuši gadā, kurā plāna īstenošana tika pabeigta.

Ja dalībvalsts rīcībā ir pietiekama informācija, var ņemt vērā arī ieguldījumus, kas veikti ārpus attīstības plāna;

[..]."

9 Ar Padomes 1989. gada 20. marta Regulu (EEK) Nr. 764/89 tika izdarīti grozījumi Regulā Nr. 857/84 (OV L 84, 2. lpp.), to papildinot cita starpā ar 3.a pantu, saskaņā ar kuru īpašus references daudzumus var piešķirt ražotājiem, kas nav varējuši iegūt references daudzumu atbilstoši Regulas Nr. 857/84 2. pantam tāpēc, ka viņi uzņēmušies līgumsaistības saskaņā ar Regulu Nr. 1078/77 (līgumsaistības, kas Nīderlandē atbilst *SLOM* līgumam), kurām darbības termiņš beidzies — atkarībā no konkrēta gadījuma — vai nu pēc 1983. gada 30. septembra, vai pēc 1983. gada 31. decembra. Lai iegūtu šādu īpašu references daudzumu, bija jāizpilda Regulā Nr. 764/89 paredzētie nosacījumi.

10 No Regulas Nr. 857/84 5. panta izriet, ka papildu references daudzumus, kas cita starpā paredzēti šīs pašas regulas 3. pantā, var piešķirt tikai tad, ja nav pārsniegts katrai dalībvalstij piešķirtais garantētais daudzums. Šie daudzumi ir jāatskaita no valsts rezerves. To veido references daudzumi, kas nav bijuši piešķirti ražotājiem, un references daudzumi, kas atbrīvojās, tai skaitā ražotājiem izbeidzot darbību.

Nīderlandes tiesiskais regulējums

11 Atbilstošais Nīderlandes tiesiskais regulējums ir izklāstīts ministra 1984. gada 18. aprīļa rīkojumā par papildmaksājumu (*Beschikking Superheffing*), kas stājās spēkā 1984. gada 1. aprīlī.

12 Saskaņā ar 1984. gada 18. aprīļa rīkojuma 2. pantu ražotājam ir jāmaksā papildmaksājums, ja tiek pārsniegts viņam piešķirtais references daudzums.

13 Pamatprincips attiecībā uz references daudzumu piešķiršanu ir noteikts 5. pantā 1984. gada 18. aprīļa rīkojumā, kurš pamata prāvas faktu rašanās laikā spēkā esošajā redakcijā, kas izriet no ministra 1985. gada 28. marta rīkojuma, ar kuru groza rīkojumu par papildmaksājumu (piens) [*Wijziging Beschikking Superheffing* (*melk*)], paredzēja, ka maksājums nav jāveic par daudzumu, kas vienāds ar 1983. gadā piegādāto daudzumu, to samazinot par 8,65 %.

14 Regulas Nr. 857/84 3. pants tika īstenots ar 1984. gada 18. aprīļa rīkojuma 11. pantu, kas izklāsta īpašu references daudzumu piešķiršanas noteikumus. Šā panta redakcija, kas bija spēkā pamata prāvas faktu rašanās laikā, ir šāda:

"1. Ikviens, kas ir uzņēmies ieguldījuma līgumsaistības laikposmā pēc 1981. gada 1. septembra, bet pirms 1984. gada 1. marta, var atsaukties uz šā panta noteikumiem un pieprasīt piešķirt viņam īpašu daudzumu, kas atšķiras no 5. panta 1. punktā vai attiecīgi 5. panta 2. punktā paredzētā daudzuma. Šo pieprasījumu var iesniegt arī tad, ja šādas saistības saistībā ar attiecīgo zemi ir uzņēmusies kāda cita persona, kam ir atbilstošas tiesības.

2. Ieguldījuma saistības 1. punkta izpratnē ir saistības veikt ieguldījumus vai saistības, kas uzņemtas atbilstoši rīkojumam par lauku saimniecībām, kuras ir piemērotas attīstībai (*Besluit landbouwbedrijven met ontwikkelingsmogelijkheden*, *Stcrt 1974*, 83. un 89. lpp.), lai īstenotu apstiprināto attīstības plānu:

a) vai nu vismaz par summu [NLG] 50 000 apmērā, kas paredzēta, lai aizstātu daļu esošo stāvvietu vai palielinātu to skaitu, ja operācija aptver vismaz 20 % no saimniecības, aizstāto vai pievienoto stāvvietu skaits ir vismaz pieci un kopējais stāvvietu skaits nepārsniedz 60;

b) vai vismaz par summu [NLG] 100 000 apmērā, kas paredzēta, lai aizstātu daļu esošo stāvvietu vai palielinātu to skaitu, ja operācija aptver vismaz 25 % no saimniecības un kopējais stāvvietu skaits pārsniedz 60.

Par "ieguldījuma saistībām" uzskata arī līgumsaistības par summu, kas veido vismaz 90 % no attiecīgi a) vai b) apakšpunktā minētās summas, ja attiecīgā persona var pierādīt, ka tā pati veikusi darbus, kuru vērtība ir vismaz vienāda ar starpību starp attiecīgi a) vai b) apakšpunktā minēto summu un līgumsaistību summu.

3. Stāvvietas 2. punkta izpratnē ir piena govīm vai grūtām govīm paredzētās stāvvietas, kā arī aprīkojums, kas ir tieši saistīts ar šīm stāvvietām, ja šīs stāvvietas un aprīkojums ir faktiski nodoti ekspluatācijā pēc 1982. gada 1. janvāra.

4. 1. punktā minētais īpašais references daudzums ir vienāds ar daudzumu, ko attiecīgā persona piegādājusi uzņēmumā, kurā veikts ieguldījums, 52 nedēļu ilgā piegāžu laikposmā, kas praktiski atbilst kalendārajam gadam, pirms 1. punktā minēto saistību uzņemšanās, šim daudzumam pievienojot kilogramu skaitu, uz ko ir atzītas tiesības un ko aprēķina šādi: no aizstāto stāvvietu vai jauno stāvvietu skaita atskaita to piena vai grūto govju skaitu, kas bija uzņēmumā iepriekšējā gadā pirms saistību uzņemšanās, ciktāl šis skaits ir lielāks par pirms paplašināšanas pieejamo stāvvietu skaita, kurš ir samazināts par 20 % no paplašināšanas skaita, rezultātu reizina ar 5500 un no kopējās summas atņem 8,65 %, ievērojot, ka:

a) ja faktiska nodošana ekspluatācijā 3. punkta izpratnē ir notikusi 1983. gadā, ņem vērā divas trešdaļas no daudzuma, kas aprēķināts atbilstoši iepriekš minētajai metodei, neskarot 5. panta 1. vai 2. punktu, un ka,

b) ja faktiska nodošana ekspluatācijā 3. punkta izpratnē ir notikusi pirms 1985. gada 1. aprīļa, ņem vērā pusi no šā daudzuma, neskarot 5. panta 1. vai 2. punktu;

c) ja faktiska nodošana ekspluatācijā 3. punkta izpratnē ir notikusi pēc 1985. gada 31. marta un pirms 1986. gada 1. janvāra, piemēro tikai 5. panta 1. vai 2. punktu.

Ja faktiska nodošana ekspluatācijā 3. punkta izpratnē ir notikusi pēc 1985. gada, nevar atzīt nekādas tiesības uz īpašu daudzumu, pamatojoties uz šā panta

noteikumiem. Attiecībā uz ražotājiem, kas gadā pirms saistību uzņemšanās nav veikuši piegādes vai tiešo pārdošanu, aprēķina metodē 20 % vietā izmanto 10 %.

[..]"

15 1989. gada 16. maija rīkojums par papildmaksājumu, kas piemērojams piena ražošanai paredzēto liellopu izkaušanas vai pārveidošanas sistēmas dalībniekiem (*Beschikking Superheffing SLOM-deelnemers*), attiecās uz piena ražotājiem, kas 1983. gadā nevarēja piegādāt pienu no *SLOM* līguma izrietošo saistību dēļ. Šis regulējums ļāva tiem iegūt īpašu references daudzumu.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

16 Pīka kungs, Nīderlandes piena ražotājs, 1979. gadā ar Lauksaimniecības attīstības un atveseļošanas fondu noslēdza *SLOM* līgumu, saskaņā ar kuru viņš pret noteiktas piemaksas samaksu apņēmās neveikt piena vai piena produktu piegādes laikposmā no 1980. gada 11. marta līdz 1984. gada 10. martam. Līdz ar to Pīka kungs mainīja darbības veidu un pārveidoja savu piena saimniecību par gaļas liellopu audzēšanas saimniecību.

17 Zemes pārdalīšanas ietvaros Pīka kungam izdevās iegūt savā rīcībā viņa saimniecības ēkām blakus esošo 36 hektāru zemes gabalu, kas viņam tika piešķirts ar nosacījumu, ka viņš tajā [no jauna] ierīkos piena saimniecību.

18 Šai sakarā vajadzīgie grozījumi zemes izmantošanas plānā bija pakļauti nosacījumam, ka Pīka kungs līdz 1981. gada 1. jūlijam iesniegs pieteikumu par kūts būvniecības atļauju un ka kūts būvniecības darbi tiks uzsākti 1981. gadā. 1981. gada 11. jūnijā Pīka kungs parakstīja trīs līgumus ar uzņēmumiem par pamatu būvniecību, par ēkas būvniecību un par piena govju kūts ierīkošanu. Šie būvniecības darbi tika pabeigti 1983. gadā.

19 1984. gada 27. jūnijā Pīka kungs, pamatojoties uz 1984. gada 18. aprīļa rīkojuma 11. pantu, iesniedza pieteikumu, saistībā ar kuru ir iesniegts šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu.

20 Minētais pieteikums ar 1984. gada 12. oktobra lēmumu tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka ieguldījuma līgumsaistības attiecībā uz piena saimniecību tika uzņemtas pirms 1981. gada 1. septembra. Savukārt atbilstoši 1984. gada 18. aprīļa rīkojuma 11. panta 1. punktam šīs ieguldījuma līgumsaistības būtu bijis jāuzņemas laikposmā no 1981. gada 1. septembra līdz 1984. gada 1. martam.

21 Pīka kungs par šo lēmumu iesniedza sūdzību *Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij*. Šī sūdzība ar 1985. gada 12. jūnija lēmumu, kas apstiprina 1984. gada 12. oktobra lēmumu, tika atzīta par nepamatotu.

22 Šai sakarā Pīka kungs ir vērsies dažādās Nīderlandes tiesās. Pirmo reizi apelācijas sūdzība par *Gerechtshof te 's-Gravenhage* [Hāgas Apelācijas tiesas] 2000. gada 18. maija spriedumu tika iesniegta *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākajā tiesā], kas to atcēla ar 2002. gada 24. maija spriedumu. Lieta tika nodota izskatīšanai *Gerechtshof te Amsterdam* [Amsterdamas Apelācijas tiesā], un pēc tam prasītājs *Hoge Raad der Nederlanden* iesniedza apelācijas sūdzību par minētās tiesas spriedumu.

23 Iesniedzējtiesa papildus precizē, ka saistībā ar viņa noslēgto *SLOM* līgumu prasītājs pamata lietā 1983. gadā, kuru Nīderlandes Karaliste ir izvēlējusies par references gadu, nav piegādājis ne pienu, ne piena produktus. Tāpat viņš nevarēja iegūt īpašu references daudzumu, pamatojoties uz 1989. gada 16. maija rīkojumu.

24 Šajos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkts pieļauj valsts tiesisko regulējumu, kas ir pieņemts šīs normas ieviešanai un kas paredz, ka ražotāji, kuri ir uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības — vai nu attīstības plāna ietvaros, vai ārpus tā — var iegūt īpašu references daudzumu tikai tad, ja tie ir uzņēmušies šīs ieguldījuma līgumsaistības pēc 1981. gada 1. septembra, bet pirms 1984. gada 1. marta?

2) Ja uz pirmo jautājumu nav iespējams atbildēt vispārīgi, kādi kritēriji ir jāizmanto, lai noteiktu, kādā mērā pirmajā jautājumā minētais laika ierobežojums ir saderīgs ar Regulu Nr. 857/84?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

25 Ar saviem diviem jautājumiem, kas ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa vaicā par dalībvalsts pilnvarām ar valsts pasākumu, ko veic Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta īstenošanai, ierobežot to piena ražotāju kategoriju, kas var saņemt īpašu references daudzumu, tajā iekļaujot tikai ražotājus, kas — vai nu attīstības plāna ietvaros, vai ārpus tā — uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības laikposmā no 1981. gada 1. septembra līdz 1984. gada 1. martam, un tātad izslēdzot piena ražotājus, kas šādas līgumsaistības uzņēmušies pirms 1981. gada 1. septembra.

26 Vispirms ir jāatgādina, ka ar Regulu Nr. 856/84 tika paredzēts papildmaksājums, kas maksājams par piegādātajiem piena daudzumiem, kuri pārsniedz katrai dalībvalstij noteikto references daudzumu.

27 Kā norādīts šā sprieduma 7. punktā, Nīderlandes Karaliste, izmantojot minētās regulas 2. panta 2. punktā paredzēto iespēju, ir noteikusi, ka tās teritorijā references daudzums ir vienāds ar piena vai piena ekvivalenta daudzumu, kas piegādāts vai iegādāts 1983. kalendārajā gadā.

28 Atkāpes no šiem noteikumiem, kuras paredz iespēju ražotājiem noteiktās īpašās situācijās un ar zināmiem nosacījumiem iegūt īpašu references daudzumu, ir izklāstītas cita starpā Regulas Nr. 857/84 3. pantā.

Par rīcības brīvības pastāvēšanu saistībā ar Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punktu

29 Saistībā ar Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta pirmajā daļā norādītajām atkāpēm Tiesa ir atzinusi, ka dalībvalstīm ir rīcības brīvība paredzēt vai neparedzēt īpašu references daudzumu piešķiršanu šajā noteikumā minētajiem ražotājiem (1996. gada 15. februāra spriedums lietā C-63/93 *Duff* u.c., *Recueil*, I-569. lpp., 11. punkts) un attiecīgā gadījumā noteikt šo piešķirumu apjomu, lai ņemtu vērā īstenošanas procesā esošo attīstības plānu (1989. gada 11. jūlija spriedums apvienotajās lietās no 196/88 līdz 198/88 *Cornée* u.c., *Recueil*, 2309. lpp., 13. punkts) vai attīstības plānu, kas ticis īstenots pēc 1981. gada 1. janvāra (1990. gada 12. jūlija spriedums lietā C-16/89 *Spronk*, *Recueil*, I-3185. lpp., 11. un 12. punkts).

30 Atšķirībā no prasītājiem iepriekš minētajās lietās Pīka kungs ir veicis savus ieguldījumus ārpus attīstības plāna Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta pirmās daļas izpratnē.

31 Kā uzsver Komisija, tomēr būtu jāatzīst, ka dalībvalstīm ir tāda pati rīcības brīvība Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētajos gadījumos. Turklāt Pīka kungs apstrīd nevis šīs rīcības brīvības pastāvēšanu kā tādu, bet gan iespējamību, ka tā ļauj dalībvalstij pieņemt lēmumu par īpaša references daudzuma piešķiršanu tikai ražotājiem, kas ieguldījuma līgumsaistības uzņēmušies pēc 1981. gada 1. septembra, un tādējādi sašaurināt to ražotāju kategoriju, kas var iegūt šādu daudzumu.

Par atbilstoši Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punktam īstenotas rīcības brīvības robežām

32 Ja dalībvalsts ir izvēlējusies izmantot tai piedāvāto iespēju piešķirt īpašus references daudzumus atbilstoši Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta pirmajai daļai, tās rīcības brīvība tiek ierobežota ar prasībām, kas izriet vienlaikus no attiecīgā noteikuma teksta, no tā mērķa un no nediskriminācijas principa (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Spronk*, 13. un 17. punkts).

33 Kaut arī šīs prasības ir tikušas formulētas saistībā ar atzītajām dalībvalstu pilnvarām noteikt individuālu references daudzumu līmeni par labu dažādiem ražotājiem, kas pieņēmuši attīstības plānu, kā tas bija iepriekš minētajā lietā *Spronk*, ir jāatzīst, ka šīs prasības ir piemērojamas arī nosacījumiem, ko paredzējusi dalībvalsts attiecībā uz īpašu references daudzumu piešķiršanu gadījumos, kad ieguldījumi tikuši veikti ārpus attīstības plāna Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē.

34 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, nosakot Kopienu tiesību aktu īstenošanas pasākumus, valsts iestādēm sava rīcības brīvība ir jāizmanto, ievērojot Kopienu tiesību vispārējos principus, tostarp samērīguma principu (skat. it īpaši 2002. gada 20. jūnija spriedumu lietā C-313/99 *Mulligan* u.c., *Recueil*, I-5719. lpp., 35. un 36. punkts; 2004. gada 25. marta spriedumu apvienotajās lietās C-231/00, C-303/00 un C-451/00 *Cooperativa Lattepiú* u.c., *Recueil*, I-2869. lpp., 57. punkts, un 2006. gada 14. septembra spriedumu lietā C-496/04 *Slob*, Krājums, I-8257. lpp., 41. punkts).

35 Ņemot vērā šos principus, ir jāizvērtē, vai attiecīgā dalībvalsts ir izmantojusi savu rīcības brīvību atbilstoši Kopienu tiesībām, paredzot, ka tikai piena ražotāji, kas uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības laikposmā no 1981. gada 1. septembra līdz 1984. gada 1. martam, var iegūt īpašu references daudzumu, un izslēdzot ražotājus, kas uzņēmušies šādas līgumsaistības pirms 1981. gada 1. septembra.

36 Runājot par Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta tekstu, ir jākonstatē, ka attiecībā uz ieguldījuma saistībām šis noteikums saistībā ar tā pirmajā daļā minētajām līgumsaistībām, kas uzņemtas attīstības plāna ietvaros, nosaka galīgo termiņu, paredzot, ka tikai tie ražotāji, kas pieņēmuši šādu plānu, kurš iesniegts "pirms 1984. gada 1. marta", var, iespējams, iegūt īpašu references daudzumu. Taču tas nenosaka datumu, no kura ieguldījuma saistības ir obligāti jāņem vērā saistībā ar šādu iegūšanu.

37 1981. gada 1. janvāris — datums, kas minēts Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta pirmajā daļā — ir saistīts ar atšķirību, kuru paredz šis noteikums, lai aprēķinātu īpaša references daudzuma lielumu, kas varētu būt piešķirts, starp plāniem "īstenošanas procesā" (pirmais ievilkums) un plāniem, kas tikuši īstenoti pēc šā datuma (otrais ievilkums). Kā uzsver Komisija, šā datuma pieminēšana nevar būt pamats nekādam galīgam secinājumam attiecībā uz to ieguldījuma saistību nodalīšanu, ko var ņemt vērā saistībā ar īpaša references daudzuma piešķiršanu.

38 Turklāt 1981. gada 1. janvāra datuma pieminēšana Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta pirmajā daļā saskan ar apstākli, ka šīs regulas 2. panta 1. punktā 1981. gads principā tiek uzskatīts par references gadu. Taču Nīderlandes Karaliste ir

izmantojusi minētā panta 2. punktā paredzēto iespēju izvēlēties 1983. gadu par references gadu. Līdz ar to 1981. gada 1. janvāra datums nav jāizmanto saistībā ar ieguldījuma līgumsaistībām, kas uzņemtas ārpus attīstības plāna Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē.

39 No tā izriet, ka pretēji Pīka kunga apgalvojumiem nekas Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta tekstā neliedz dalībvalstij ierobežot to ražotāju kategoriju, kuri var iegūt īpašu references daudzumu, tajā iekļaujot tikai ražotājus, kas uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības pēc 1981. gada 1. septembra.

40 Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punktā paredzētais mērķis ir ļaut dalībvalstīm pielāgot references daudzumus, lai ņemtu vērā noteiktu ražotāju īpašo situāciju (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Duff* u.c., 13. punkts). Kā izriet no minētās regulas 5. panta, šā mērķa īstenošanai tomēr ir jānotiek, ievērojot tās rezerves robežas, ko izveidojusi attiecīgā dalībvalsts garantētā daudzuma ietvaros.

41 Tādējādi no Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta un 5. panta, aplūkojot tos kopā, izriet, ka, lai gan Kopienu likumdevējs vēlējies dot dalībvalstīm iespēju nodrošināt ražotājam, kas uzņēmies ieguldījuma līgumsaistības, labumu no tā ieguldījuma (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Cornée* u.c., 12. punkts, un lietā *Spronk*, 15. punkts), iespēja dalībvalstij piešķirt šai sakarā īpašus references

daudzumus var tikt īstenota vienīgi tad, ja netiek pārsniegts garantētais daudzums, un ka šie daudzumi ir jāatskaita no valsts rezerves. Pretēji Pīka kunga apgalvojumiem šāds ierobežojums var attaisnot laika ierobežojumu attiecībā uz ieguldījuma saistībām, kas varētu tikt ņemtas vērā šajā sakarā.

42 Aplūkojamajā lietā, pat — atbilstoši Pīka kunga apgalvojumiem tiesas sēdē — pieņemot, ka valsts rezerves izsīkšana nevar tikt pierādīta iesniedzējtiesā, kuras kompetencē ir izskatīt šo jautājumu, laika ierobežojums, tāds kā pamata lietā izskatāmais, tomēr izrādās nepieciešams, ja dalībvalsts, kurai šajā sakarā ir zināmas izvērtēšanas pilnvaras, var pamatoti atsaukties uz faktisko šīs valsts rezerves izsīkšanas risku. Šajā sakarā ir jāuzsver, ka attiecīgajā laikā Nīderlandē visi references daudzumi tika samazināti par 8,65 % (skat. šā sprieduma 13. un 14. punktu).

43 Turklāt šo laika ierobežojumu nevar uzskatīt par nesamērīgu ar minēto izsīkšanas risku. Izsverot piena ražotājiem, kas atrodas tādā situācijā kā Pīka kungs, sagādātās neērtības un attiecīgās dalībvalsts pienākumu ievērot Regulas Nr. 857/84 5. pantā izvirzītās prasības, ir jākonstatē, ka laika ierobežojums, saskaņā ar kuru saistībā ar īpaša references daudzuma piešķiršanu ņem vērā tikai ieguldījuma līgumsaistības, kas uzņemtas pēc 1981. gada 1. septembra, ir pamatots ar apsvērumu, ka katram ražotājam, kas uzņēmies šādas saistības pirms minētā datuma, bija vismaz sešpadsmit mēnešu laiks, lai izpildītu tās līdz 1983. gada 1. janvārim, t.i., Nīderlandes iestāžu noteiktā references gada sākumam. Šis laiks ir jāuzskata par pietiekami ilgu, lai ļautu šādam ražotājam 1983. references gadā saražot papildu piena daudzumus,

pateicoties tā uzņemtajām saistībām veikt ieguldījumus jaunajās piena govīm vai grūtām govīm paredzētajās stāvvietās.

44 Turklāt Pīka kungs nav sniedzis argumentus, kas apšaubītu faktu, ka šis mērķis principā var tikt sasniegts minētajā termiņā.

45 Ir arī jāsecina, ka ražotāji, kas uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības pirms 1981. gada 1. septembra, nav diskriminēti, salīdzinot ar ražotājiem, kas uzņēmušies šādas saistības pēc minētā datuma. Atšķirībā no pēdējiem minētajiem ražotājiem tie principā tieši, bez nepieciešamības izmantot atkāpes pasākumu īpaša references daudzuma piešķiršanai atbilstoši Regulas Nr. 857/84 3. pantam var iegūt tādu references daudzumu šīs regulas 2. panta izpratnē, kas atspoguļo to ražošanas palielināšanu, pateicoties iepriekš atļautajiem ieguldījumiem.

46 Kā uzsver Nīderlandes valdība, vēl ir jāpiebilst, ka pirms 1981. gada 1. septembra uzņemto ieguldījuma līgumsaistību ņemšana vērā varētu radīt piena kvotu tiesiskā regulējuma nepareizas izmantošanas risku. Tā faktiski ļautu ražotājiem atsaukties uz vecām, pirms šā datuma uzņemtām ieguldījuma saistībām, lai iegūtu īpašus references daudzumus nevis nolūkā ražot vai tirgot pienu, bet gan vienīgi nolūkā gūt finansiālo labumu no to tirgus vērtības (šajā sakarā skat. 1991. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-44/89 *von Deetzen, Recueil*, I-5119. lpp., 24. punkts, un 2002. gada 20. jūnija spriedumu lietā C-401/99 *Thomsen, Recueil*, I-5775. lpp., 39. un 45. punkts).

47 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka uz *Hoge Raad der Nederlanden* uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 857/84 3. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamata lietā, kurš ierobežo to piena ražotāju kategoriju, kas var saņemt īpašu references daudzumu, tajā iekļaujot tikai ražotājus, kas uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības pēc 1981. gada 1. septembra, bet pirms 1984. gada 1. marta.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Padomes 1984. gada 31. marta Regulas (EEK) Nr. 857/84, ar ko pieņem vispārīgus noteikumus Regulas (EEK) Nr. 804/68 5.c pantā minētā maksājuma piemērošanai piena un piena produktu nozarē, 3. panta 1. punkta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamata lietā, kurš ierobežo to piena ražotāju kategoriju, kas var saņemt īpašu references daudzumu, tajā iekļaujot tikai ražotājus, kas uzņēmušies ieguldījuma līgumsaistības pēc 1981. gada 1. septembra, bet pirms 1984. gada 1. marta.

[Paraksti]